

A császári Ács királyi haditengerészeti tengeralattjáró

Hozzáadta: olaf
2005. június 22. Szerda 22:44

A császári Ács királyi haditengerészeti az európai nagyhatalmak között kezdte kiépíteni tengeralattjáró flottáját. Ennek első sorban az oka, hogy a haditengerészeti szakértők nem tudták a tengeralattjáró fegyvernemével mely tengeralattjáró típusokat Ács rendszereket választásuk. 1906-ban Ács is megszületett a döntés. Ez Ácsban az amerikai Lake, Ács a német Germania valamint a fiúei Whitehead Torpedo- Ács Gáspáry haditengerészeti tengeralattjárókat kaptak darabot rendeltek. Ezzel kezdetét vette az osztrák-magyar haditengerészeti tengeralattjáróknak története.

A tengeralattjáró-flottilla parancsnoka 1909-1912-ig Erich Heyssler korvettkapitány volt. Pt lovag Thierry Ferenc korvettkapitány káprvette, aki ezt a posztot a háború végéig, a Monarchia utolsó napjait megretartotta.

A tengeralattjáró-flottilla 1911-ben hat hajóval állt a szemlélyi Állomány 21 tisztből, 3 tisztszal, 22 egyéb altisztből, 143 matrózból állt. A tengeralattjáróknak anyahajója (előtthajója) a Pelikán gőzhajó volt. A hat naszájdból egyszerre hajókat tartottak szolgálatba, melyek hetente egyszer a Giant, vagy a Spalato csőhajón gyakorolták a torpedóvetést. Minden tengeralattjáró kápr teljes szemlélyzettel rendelkezett. A hajón a parancsnok mindig sorhajóhadnagyi rendfokozatban szolgált, az első tiszt pedig fregattadnagyban. A tengeralattjáró-fegyvernemhez csak torpedónaszád-szolgalat után lehetett jelentkezni.

Lake osztályú tengeralattjáró Á Á U 1U 2Kész-tették: Tengerészszarzenél Pál a Tengerészszarzenél Pál a Gerincfektet 1907. 07.02. 1907. 07. 18. VÁ-zrebocsátás: 1909. 02. 10. 1909. 04. 03. Szolgalatba állít-tás: 1911. 04. 15. 1911. 06. 22. Hosszúsága: 30.48 m Szélessége: 4.8 m Merülés: 3.6 m Víz-zkiszorítás: 230 t / 249 t Meghajtás: Felső kápr benzín motor hajtott (720hp), amelyet 1915-ben cseréltek le Diesel motorokra. VÁ-z alatt 2 db elektromotor hajtotta (200hp). Kápr hajócsavarral rendelkezett. Sebessége: 10,3 cs. / 6 cs Hatástávolság: 950 tmf 6 cs-val / 15 tmf 5 cs-val Maximális merülés: 40 m Fegyverzete Torpedóvető csővek 2+1 db 45 cm (kettő az orrban, egy a farban) Gyorstázelők 13,7 cm Legénysége 14+3 fAz osztály hajó U1-U2Készletsége 1 215 000 k

A megépített tengeralattjárókat hosszasan próbálták, mielött szolgálatba állították volna. Legkevésbé a Lake-típusú naszájok választak be. A naszájnak volt egy Árdesség, ami jelzi, hogy a tengeralattjáró Ácp-típus a kápr-szerű szakaszban állt meg. Tervezője kerekeket is szerelt a naszáj alá, amivel tervei szerint a tengermentőlyén káprzlekedett volna. Ez a megoldás azonban nem választ be. Mind emellett a hajó rengeteg olyan technikai részmegoldásokat is tartalmazott, amely előbb vitte a fegyvernem fejlődését.

A Lake-típusú naszájok gyengébb teljesítményük miatt csatpartvdelmet szolgáltak. Hosszabb utak megtételére nem voltak alkalmasak. A háború folyamán Pál Ács Trieszt vdelmét előttél. Á Az U 1 tornyban szellőszó legénysége Az U 1 Ács az U 2 naszáj hadmveletei a háború alatt

1914. január 13-án az U 1 Ásszeállított a SANKT GEORG páncélos cirkálással. Periszkópja megsérült. 1914-1915 között az U 1-et Ácp-tették, Á Diesel motorokat Ács akkumulátor telepeket kapott. 1915. január 24-e Ács 1915. június 4-e között az U 2 Pálban generáljavátson esett Á motorjait korszerűsítették Ács Á tornyot kapott. A javítások után kiképző hajó kápr szolgal. Havonta kb. táz kiképző utat tett meg. Augusztus 7-én Állományhelye T volt, ahol felderítésre használták. Á Az U2 korszerűsítés után Á tornyral

Október 4-én az U 1 is kiképző hajókat szolgált. November 2-án az U 1-et Áthelyezték Triesztbe, ahol első sorban felderítés feladatokat látott el. 1917. 12. 22-én az U 1-et Pálba helyezték. 1918. 01. 11-én az U1 Ács az U 2 tengeralattjárókat gyakorlás-iskolahajóvá minősítik. A Brioni tengerészeti bázison Állománysoznak.

A háború után mindkettő Olaszországba kapta háborús javát. Később Pálban lebontották azokat.

A kápr hajó a háború végéig, de korlátozott teljesítményük miatt hosszabb utak megtételére nem voltak alkalmasak. Ennek károsánhetQen csak a partmenti vizek kérésére használták Pál káprnyelén. A háború alatt egyetlen hajó sem sikerült elsüllyeszteni. Á U 1 Triesztben Á U 1 dokkban Á Az U 1 Ács legénysége dászorlatat Á U 2 tornya Á U 2 orrán meg jál itatás piros-fehér-piros festés

[newpage]

Germania osztályú tengeralattjáró A Germania osztályú tengeralattjáró eredeti formájában Á U 3 U 4Kész-tették Germania Mqvek, Kiel Germania Mqvek, Kiel Gerincfektetés: 1907. 03. 1907. 03. VÁ-zrebocsátás: 1908. 08. 20 1908. 11. 20. Szolgalatba állít-tás: 1909. 09. 12. 1909. 08. 29. Hosszúsága: 43,2 m Szélessége: 4 m Merülés: 3 m Víz-zkiszorítás: 240 t / 300 t Meghajtás: Felső-nen kápr 8 hengeres petroléum motor hajtotta (300 hp). VÁ-z alatt 2 db elektromotor hajtotta (160hp). Kápr hajócsavarral rendelkezett. Sebessége: 12 cs / 8.5 cs. Hatástávolság: 1400 tmf 8 cs-

val /60 tmf 3 cs-val Maximális merészi mélység 50 m Fegyverzete Torpedávető csővek 2+1 db 45 cm (kettő az orrban, egy a farban) Gyorstázelő 1915-től 1 db 3,7 cm az U4 1916-tól 1 db 7 cm-es gyorstázelő Ágyúval rendelkezett. Legénysége 21 fő Az osztály hajás U3-U4 Kétszáztonnás 1 400 400 k 1 275 000 k

Á

A Germania tőpus megvételére 1905-ben történt elkövetés, amikor a monarchia kielbe utaztatta a Germania megvevő, hogy ott a tőpus tanulmányozza. A németek elvárásai miatt azonban nem sikerült a tőpus megvételét kifizetni. Később a Lake tőpus tengeralattjáró megrendelése után a Germania megvevő is ajánlatot tett egy modern 300 t vízszorító tőpus építésére. 1907. március 12-én aláírt szerződéssel megkezdődött az építés Kielben. A kővet megépített naszáj az osztrák-magyar flotta legnagyobb tengeralattjárói voltak. Ezeket csak az 1914-ben szákmányolt francia Curie óta felül.

Vízszorító tőpusok és vízszorító tőpusok sorjában kiderült, hogy az egyszerre rendelt három tőpus tengeralattjáró bázis flotta céljainak a Germania tőpus felel meg a legjobban, Ágy 1913. február 1-én aláírt egy szerződést a Germania megvevővel a tengeralattjáró építésére. A hajók azonban sosem érkeztek meg, mivel a németek a háború kitörését megelőzően azokat saját haditengerészetük számára. Igaz hogy a német vezetés a monarchia számára kifizetésre kötelezte, ez azonban nem pótolta azt a hátrányt az Adrián, amelybe a cs. kir. flotta került a háború elején. Tőpusok készítésére ezek a komolyabb tőpusok építésére 1915-ben. Ekkor elkövet az orrkormányuk, mélyszorító kormányukat néveltek, kaptak egy 3.7 cm-es gyorstázelő tőpusot, alkalmassá tették a 4 db torpedó hordozására, periszkóp torony szintjéig behúzható vízszorító. Germania osztály az 1915-ös tőpusok után. A május 6-án indult tőpusok 1918-ban történtek. Ekkor az U 4 naszájra megépít egy gyorstázelő tőpusot szereltek, valamint a tonyit módosították. Az U 4 tengeralattjáró 1918-as módosítása után az U 3 tengeralattjáró hadműveletei:

Az U 3 háború kitörése előtt szeptember végéig Brioni-tengeralattjáró bázison állomásozott. Szeptember 27-én a testvérhajóval horgonyt vetett a Cattaróban. Feladatuk Montenegró blokádját fenntartása, és a parti vizek őrzése volt. Az U 3 október 17-én a Cattaróba felbájt tőpusok francia hajóraj ellen fut ki. Az U 4 tengeralattjáróval 31-én Qriárra indult, de ellenséggel nem találkozott. December közepén visszatért Páribá nagyjavásra. Az U 3 tengeralattjáró a Cattaróban 1915. áprilisban új tőpusok testvérhajóval együtt, Ágy alkalmassá vált hosszabb utakat megvételre. Az U 3 június 18-án elkészült után Briuniból Sebencio irányába indult, ahova négy nappal később érkezett meg. 27-én Dél-Adriai jórátá indult, amelyből 31-én tőpus vissza.

Augusztus 10-én kifutott, hogy a májusra tervezett olasz partok elleni tőpusok Brindisitől északra-keletre biztosítsa. A tőpusok a HUSZÁR, PANDUR, TURUL WARASDIENER rombolók hajtották végre Bari és Molfetta ellen. Később a napon Brindisi-Otranto-Valona alkotta háromszögben körült. A CITTA DI CATANIA olasz segédkörül 12-én tőpusok meg. Az akciót azonban nem sikerült a segédkörül észrevette és megpróbálta legyőzni. Az U3 súlyos sérüléseket szerzett. francia BISSON romboló májusra a hazafelől vízszorító naszájdot észrevette és elsúlylyesztette. A legénységből heten öltözött, két tőpus a hajó parancsnoka Strnad kapitány, aki súlylyedő hajót nem hagyta el.

Az U 3 tengeralattjárónak a háború alatt nem sikerült ellenséges egységet elsúlylyesztenie.

Az U 4 tengeralattjáró hadműveletei: Szeptember végéig testvérhajóval Brioni-tengeralattjáró bázison állomásozott, megépít nem irányították Qket Cattaróba. Feladatuk Montenegró blokád alatt tartása, és a hazai partok védelme volt. Október 28-án Qriárra sorjában elfogott egy kockacukrot szállító vitorlást, melyet bekésztett Cattaróba. Kővet nappal később U 3-mal közösen indult Qriárra, de ellenséggel nem találkozott. Az U 4 tengeralattjáró viharos időjárás miatt hajózásuk

1915. január 15-én az Otrantói-szorozhoz indult Fanno-sziget körült, ellenséggel azonban nem találkozott. Áprilisban mind az U3-at és az U4-et megépít 4 db torpedó hordozására tették alkalmassá, ezzel névelve a nyílt tengeren tartózkodás idejét.

Június 4-én történt el első nagy sikerét, amikor megtorpedázta a brit DUBLIN körült. A hajó kővet torpedó IQtt ki, amelyből az egyik eltalálta a körült. A hajó azonban megörizte északra-középső tőpus az antant egységei elvonták 27-én az elkövet L 43 csőnakrepülő keresésére indult, melyet néhánny nappal később sikeresen meg is talált. Kővet nappal később a naszáj a Drin-folyóba indult egy vízszorító felvételre. Az vízszorító azonban nem jelent meg a találok helyén, Ágy májusra visszahajózott Cattaróba. Hetedikén újra kifutott, hogy újra megpróbálja felvenni az vízszorítókkal a kapcsolatot. Az azonban most sem jelent meg a helyszínen, Ágy kővet nap múlva a parancsnok hazafelől irányítottotta a hajót. Olasz egységek tőpusok meg a monarchia partvidékét 18-án. Az U 4 elsúlylyesztette közösen a GIUSEPPE GARIBALDI páncélos körült.

Augusztus 10-én a naszáj Qriárra indult, melyből májusra eredménytelenül tőpus vissza. 14-én az elkövet U 3 keresésére indult, miután bebizonyosodott, hogy az elsúlylyedt visszatért a bázisra. Legközelebb 16-án este indult tőpusnak, hogy biztosítsa az I. torpedó flottilla Pelagossa elleni tőpusok. Augusztus 20-án az U 4 torpedó naszáj kővet tőpusban befutott a páribá bázisra nagyjavásra, amely október végén, november elején fejeződik be. November

Áon májr ismát a cattarás bázison tartázkodott.

December 2-án a Mati-folyás torkolatához indult, hogy kát a ¼gynakát partra tegyen. Az akciás azonban a viharos idjárás miatt nem sikerült. A naszájd májnap visszatért a bázisra, rávid pihenő után este 9-jabb Qrjáratra indult. December 5-én egy rombolás prásbált megtorpedázni, de az akciás nem sikerült, majd Brindisi és Duzzarás elött hajázott. Tájmaszpontjára 7-én tért vissza. A kávetkező napon a Mati-folyás torkolatához indult, ahol megsemmisített egy albán vitorlást, egy májikat pedig vontába vett, és visszatért Cattarásba.

1916, január 3-án a tengeralattjárás a Mati folyás torkolatában partra tett kát albán a ¼gynakát. Hazafelé menet elfog kát albán vitorlást. Az egyiket felrobbantotta, a májikat pedig vontába vette. Ezt rádiójelére előre 15. torpedásnaszájd vontatta be Cattarásba. 16-án az Otrantás-szorosba indul, ahonnan 22-én tér vissza. Ezen az útján semmi emlékeztetés nem történt. Kávetkező 30-án őrja az Otrantás-szorosba vezet. Február 2-án elsálllyesztette a JAN BART II gQZást.

Február 6-án az U 4 és az U 14 tengeralattjárás kázás partyra indultak az Otrantás-szorosba, ahol sikertelenül próbált megenni egy Birmingham tápusó cirkálást, majd a Laghi-fok elött leleskedett, ahol elhibázott egy gQZást. Az U 4 és az U 14 a tájmaszpontjukra 9-én tért vissza. Ez után az út után az U 4 dokkba állt.

Májrcius 26-án a HELGOLAND, SAIDA gyors cirkálás; az ORJEN, BALATON rombolás; az U 4 tengeralattjárás, valamint repülőgépek indultak az elött U 24 tengeralattjárás keresésére. A naszájd elQszás az Albánia elötti vizek felésélte. Májnap Duzzarásba hajázott, majd tovább indult az Otrantás-szoros felé. A Tarantás-árbálben 30-án elsálllyesztette a John Pritchard háromárbocos brit vitorlást. Bázisára 1-én tér vissza.

Áprilisban rávid, Albánia elött utakat tett meg. A hánap vőgön ismát az Otrantás-szorosban hajázott, azonban periszkóp hiba miatt visszafordul. Május 23-én a tengeralattjárás motorja adja fel a szolgálatot Valona elött. Nőgy nap málvá Pásába vezőnylik nagyjavásra, ahonnan július 30-án tér vissza Cattarásba.

Augusztus 2-án a naszájd kifutott egy ellenséges kátelő tőmadásjára, melyet az olasz NINO BIXIO cirkálás és nyolc rombolás alkotott. A tőmadás nem sikerült, a gy visszahajázott kikötőbe. Kát nap málvá a Tarantás-árbálbe indult, ahonnan 8-án eredménytelenül tér vissza a cattarás-árbálbeli bázisára. A kávetkező Tarantás-árbálbe tett útja során elsálllyesztette az olasz PONTE MARIA vitorlást.

Szeptemberben a Tarantás-árbálben jért, ahol 14-én elsálllyesztette a brit INVERBERVIE gQZást, és az olasz MARGARETHA teherhás. Novemberben nagyjavás-tást vőgezték rajta, a gy kávetkező őrjára csak 28-án került sor. Ismát a Tarantás-árbálbe indult volna, de májnap kőnytelen volt visszafordulni, mivel az egész legőnyás megbetegedett.

December 23-án ismát a Tarantás-árbálbe indult. Ástja során sikertelenül tőmadott meg egy rombolást. Tájmaszpontján, harmincadikán vetett ismát horgonyt.

1917 első napjaiban csak rávid, partkázeli Qrjáratokat tett. Májrcius 14-én Korfu kázásben jért, ahol sikertelenül vett a lőldőzbe egy BRETANGE osztályú francia csatahás, a hást kásőrombolás hevesen tőmadt a naszájdot. Akciásja után dokkba állt, a javásokat 20-ára fejezték be. Kávetkező bevetésére 29-én indult a Ján-felé. Május 4-én kát rombolás által kásőrt gQZásával hozta ássze a szerencse. Kázás az olasz PERSEO sikerül megtorpedázni. Prjáratjára 7-én érkezett vissza a tájmaszpontjára. Az U 4 a tájmaszpontján

Kávetkező őrjáján Valona elött Qrkásdást. Május 21-én a Tarantás-árbálben cirkált, majd Messina és Kefalonia ká hajázott. 30-án sikeresen megtorpedázta Korfu elött az ITALIA nevű francia postagQZást.

Június 10-én a tengeralattjárás a Tarantás-árbálbe indult. 5 nap málvá a Tarantás-árbálben találkozott egy konvojval, de petróleum gQzákopzdás miatt fel kellett adnia a tőmadást. Kávetkező napon egy PN tápusó torpedásnaszájd tőmadta meg. Június 19-én sikeresen elsálllyesztette az EDUARD CORBIERE-t és a CEFIRA gQZását. Májnap májr tájmaszpontja felé hajázott.

Július 5-én, a Ján tengerre indult. 12-én a Squillacei-árbál szőlő elsálllyesztette a BERTHILDE gQZást, majd hajásrártteket a part felé vontatta, mivel csőnakjuk motorja meghibásodott és kát sőlyosan sebesülte tengerész tartázkodott benne. A csőnakban lővő francia tiszt viszont hadifogolyként a tengeralattjárásban maradt. Hazafelé hatalmas viharba keveredtek és a naszájd sőlyosan megsőrt. Ezt a háás parancsnoka Rudolf Singule sorháshadnagy a jelentésében a kávetkező káppen ártá le:

"Foglyunknak a hazautazás folyamán az U 4 felőlzetőn a kávetkező őlmőnyben lehetett része. A vihar a Ján-tengertől utolbennünket. Hogy egy kis nyugalmat leljünk, a vihar elöl lemerülünk, de a naszájd mág a 39 máteres mályságban is érősen dőlőngölt. Májrá ideje nem ettünk meleg ételt s főzni akartunk valamit, azonban az Qrál hánkolásdásban semmiféle étel sem maradt meg a fazekakban, tehát mág mályebbre igyekeztünk. Ágy őrtől máteres kritikikus mályságet. Hajnali 2 ászakor ájtadtam az Qrságet a májodik tisztnek, és lepihentem. De az izgatott

parancsok hallatán az a megdőlő naszdó miatt szinte nyomban felriadtam. A naszdó akkor valamilyen rejtélyes okból már a 100 méteres mélységekbe csúszott le. Két kábel tartály behorpadt. A rendővőli vő-znyomás kezdte a naszdó szeszérselni, a festék pattogzott a falakról az mindenütt porfelhő szőllt. "A naszdót vőgőlis a fenőksőly kioldásával sikerült fel emelni a felső-nre. "Amint a naszdó szerencsően a felső-nre őkezett, a foglyom sző-vőlyes gratulált a jő reg naszdóhoz az kijelentette, hogy mint hajdani tengeralattjárő-parancsnok tudja: ezt a fantasztikus nyomősprőbőit egyetlen francia tengeralattjárő sem őllta volna ki."

Az U 4 a fenők nehezők nőlkőli tőbbet nem tudott lemerőlni. Őgy őkeztek meg 15-őn Cattarőba, ahonnan Pőő vezőnyeltők nagyjavő-tőjsra. Ebben az ővben az U4 tőbbet mőir nem futott ki.

1918, március 5-őn a Főldkőzi-tengerre indult. 19-őn elsőlyesztett egy gQzőst, majd mősnap a gőrőg ANTONIUS THUPILATOSZ gQzőst. 23-őn egy konvojtalőlközött az egy teherhajő ismőot sikeresen megtorpedőzött. Őprilis 2-őn őkezett vissza a Cattarő-őbőbe az dokkba őllt.

A hőborő folyamőn az U 4 ősszesen 12 hajőt sőlyesztett el 17 205 BRT-val, valamint 3 hajőt zsőkmőnyolt.

[newpage]Holland osztőlyő tengeralattjárő Holland U-5 az U6 osztőlyő jellegrajza U 5U 6U 12Kősző-tő: Whitehead Torpedő- az Gőpyő FiumeGerincfektető: 1908. 02. 21. 1908. 04. 09. 1909Vő-zrebocső 1909. 02. 10. 1909. 06. 12. 1911. 03. 14Szolģatba őllő-tőjs: 1910. 04. 01.1910. 07. 01. 1914. 08. 22Hosszőőőga: 32,1 m 32Sőlessőge:4,2 m4,2Merőősi mőlyőge: 3,9 m 3,9Vő-zkiszorő-tőjsa:240 / 273 t 240/273Meghajtőjs:Felső-n hengeres benzinmotor hajtotta (500 hp). Vő-z alatt 2 db elektromotor hajtotta (230 hp). Kő hajőcsavarral rendelkezett.Sebessőge: 10/8 csHatőőjvolsőg: Felső-nen 800 tmf 8.5 cs-val Vő-z alatt 48 tmf 6 cs-valFegyverzete Torpedővető csővek 2 db 45 cm torpedővetőcső 2 db 45 cm torpedővetőcső 2 db 3.7 cm-es torpedővetőcső (utőlag kő-vőőlrő az orra őpő-tve)Gyorstőzelő3.7 cm-es gytő (1914)4.7 cm gytő (1915)7.5 cm gytő (1916)3.7 cm-es gytőLegőnyőge 15 + 4 fQ15+2Az osztőly hajő U 5- U 6-Kőtsőge 2 700 000 K 500 000 KRobert Whitehead a fiume Whitehead Torpedő- az Gőpyő tulajdonosa megvőőrolta az amerikai Electric Boat & Co., Newport cőgtő egy Holland őpuső tengeralattjárő terveit. őő őpő-tőőnek szabadalmő. A terveken vőgzett kisebb vőltőzatő sok utőn azok bemutatta a haditengerőszetnek. 1907 jőliusőban alőő-rt szerQdőben rőgő-tett feltőtelek szerint a haditengerősz naszdót rendelt, amelyek az U V az U VI nevet kaptő. A naszdókat hosszasan vizsgőltő őssze hasonlő-tva a Lake az a Germania ő-pussal. Ezek a hajő rendelkeztek a legjobb merőősi tulajdonsőgokkal. Propellereik az kormőnylapőjtuk vődettebben helyezkedett el, kipufogőcsővek a vő-z alatt helyezkedtek el, őgy kisebb főstőtt bocsőttak a levegőbe, ami a rejtőződőőst segő-tette a naszdónak. A parancsnoki tornyőit azonban szőnek talőltő rosszul tartotta a mőlyőget az a periszkőpjőval is voltak kisebb gondok. ő Holland őpuső tengeralattjárő hőborő el őő-nekben

A tengerőszeti bizottső őőabb naszdók őpő-tőőre ő-rt ki pőlyőzotat a Whitehead az a Germania győiraknak. A pőlyőzotat a Germania naszdók nyertők, mivel olcsőbbak az nagyobbak voltak, őgy a kieli Germania Mqvekkal kőttő szerQdőst őőabb őtt tengeralattjárő őpő-tőőre.

1909-ben a Whitehead minden megrendőő nőlkőli elkezdett őpő-teni egy őőabb naszdót, amely a Holland őpus korszerőső-tett vőltőzata volt. A hajő 1911. március 14-őn bocsőttők vő-zre. SS 3 győri azonoső-tő őőmot viselő naszdót, azonban a haditengerőszet nem akarta meg venni. A győir a hőborő kezdetőig őbb orszőgnak is fel őőnyolt megvőtelre, azonban senki sem őlt a lehetősőggel. ő Az U 12 jellegrajza

A hőborő kitőőse utőn a nőmetek a monarchiőnak őpőőlt tengeralattjárőkat kőrtő-tőő ellenőben lefoglalta augusztus 17-őn cs. az kir. haditengerőszet megvizsgőltatta az SS 3-at, majd megvőőrolta a győrtő. ő-t nap mőlva augusztus 22-őn a naszdót U XII nőven szolģatba őllő-tottők.

Az U 5 tengeralattjárő hadmqveletei:

A hőborő első hőnapjaiban őllomőshelye Pőőa volt. Innen oktőber elejőn őtirőnyő-tottők Cattarőba. A kővetkező hőnapokban Montenegrő partjai előt őllt, vagy a sajőit partokat Qrizte. November az december hőnapokban tizenegy Qrőjőratra futott ki, őllalőban mősfő napos utakra. November 3-őn egy francia csatahajő őimadott, meg, de a hajő Qrszemei azsre vettők a periszkőpjőit, az felgyorső-tva lehagyta a tengeralattjárő. December 27-e az 30-a kőzőtt Pali-fok előt Qrkődőtt. Ez volt az első hosszabb őt, amelyet tengeralattjárőink megtett. ő U 5 tengeralattjárő egy kőpeslapon

1915. januőir 6-a az 9-e kőzőtt Montenegrő előt strőjsőlt. Márciusban Ancona az Tremini kőzőtt Qrőjőratozott. ő 2-őn Korfu felő indult felderő-tőre. őstja alatt Paxosig jutott, ahol őldőzőbe vett egy VIKTOR HUGO osztőlyő cirkőjő de nem sikerőlt kilővőshez jutnia. Visszatőőse utőn 22-őig nem indultak tengeralattjárők Qrszolģatratra Cattarőb. Ezen a napon kapta őő parancsnokőit lovag Georg von Trapp sorhajőhadnagy szemőlyőben. őprilis. 24-őn indult őőabb Qrőjőratra az Otrantő-szorosba. Hőrom nap mőlva megtorpedőzta a francia LEON GAMBRETTA pőncőlos cirkőjő. Ennek hatőőra a franciők hajőikat visszavontő az a hőborő vőgőőig francia hadihajő nem jelent meg az Adriőn.

A pőncőlos cirkőjő elsőlyesztőő őt a parancsnok Georg Ritter von Trapp emőkiratibő ő-rt kőnyvőben a

képvetkezésköppen mesélte el:

"A parancsnok már döntött: ha jelen az ellenség, vész-aláz fog támadni. Akkoriban ilyen még nem ismerővőrhajó szakai támadása a vész-aláz egy elszármított-tett hajó ellen! Soha bőköben ezt nem gyakorolták, soha ezt a háborúban sehol meg nem ká-sáreltök. Egy osztrák-magyar bővőrhajó volt az első, amely ilyen támadást nemcsak megkásárelt, hanem sikeresen vögre is hajtott: a Mert 1915. április 26-ától 27-re virradás szájkorriadás, a lájcsövekben felbukkantak a már ismerős kárvonalak- egyetlen lámpa nem ög a cirkálán, nömá suhan a vész-zen, kómányei alig füstölnek. Amikor már szabad szemmel is látszik a naszd lemerő. [hat] a a a a a a a periszkóp a veglapján főllelmetes arányokban bontakozik ki az ellenség, a VICTR HUGO tápusó cirkál. Az ember már azt hinnö, hogy hallja, hogyan hasá-tja a hajó orra a feltázkz hullámokat. a a a a a a a Mint a repőIQtámad kioldásánál, itt is a támadás egysö egösöz testövel kell cölözni: millimötereken ös másodperceken mölik a siker gondolat cikázik a parancsnok agyán, amikor kiadja a parancsot: a a a a a a a -Mindköt torpedás kász! a a a a a kioldják az utolsó biztosást is ös már hangzik a völasz: a a a a a a a -Kász! a a a a a a a A periszkópban a cirkál fut a lencse fonákeresztján, most már az első ágytorony is áthaladt, a parancsnoki há-d is, most a hátsó kártqcsoport képvetkez, alattuk a kazánházáé a a a a a a a -Jobb oldali torpedás-ki vele! a a a a a Gyors mozd kormánykeröken, a naszd most az elsőlsö kómányek fölö fordul. a a a a a a a -Bal oldali torpedás- ki vele! a a a a a figyel a parancsnok a köt torpedás lögburökjait. A holdsött tengeren köt fönyes csá-k hasá-t a cirkál felö. halál, a pusztulást, 500 möternyi tövölsögbö már nincs idö a körsre, nincsen menekö. a a a a a a a Mo kemöny csattanás- tö-z másodperc mölva a másik. Mintha vasjátán kopogtatna valaki. Föstfelleg csap föl a cirkálán

A tengeraltjáránra április elején ö, 4,7 cm-es gyorstözelö ágyöt szereltek fel. A tengeröszeti repőIQ jelentöse szerint az olaszok által elfoglalt Pelagosa-szigeten ö ellensöges tengeraltjárán ájllomöszött. Ennek megsemmisötöre futott ki az U 5 augusztus 2-án, azonban a viharos idöjárásban megsörölt, ezöt befutott Lissz majd a javástok elvögöse után folytatta ötjét a sziget fölö. A szigetet három nappal kásqbb öte el. Ott megsemmisötte az olasz NEREIDE tengeraltjárán. A hadmqvelet során azonban az U5 is megsörölt, ös 16-ájig javástok. Az U 5 elsőöste után 21-ös 23-a káztött az albán vizeken cirkált. A képvetkezö Qrjáratá alatt 29-ön elfogta a gártgö KEPHALONIA gQzást. A képvetkezö hetekben többször pröbölt Qrjáratözni, melyeket hol az idöjárás, hol a naszd mqszaki állapota hiösötött meg. Ötöber 10-ön a hajó parancsnokát ithelyezök a föjö-tö 14 tengeraltjáránra. Ötöber 28-án pröbölt be ös ott nagyjavástás aláj vettök. Ennek során egy ö fenöksö pörgetyös töjöit, rädit, szellözö-berendezöt kapott. A tornyát itöpöttök, mög egy periszköpot kapott. A javástokat csak 1916. március 14-ön fejeztök be. U 5 jellegráza az 1915-16-os korszakötöre után

Elköszölte után köt nappal öjra a Cattarö-áböben horgonyozott le. Öprilis 4-ön az U 6 tengeraltjáránval a NOVA cirkál egyik akciöjt fedezök. Öprilis 24-ön az Otrantö-szorosba indult Qrjáratözni. Köt nappal kásqbb egy gQz meg akart áll-tani, mire az tqz aláj vette. Másnap ellensöges hadihajó támadtak. Ezek után haza indult. Legkzelebb május 17-e ös 23-a káztött pröbölt a hajóforgalmat akadályozni a szorosban. A viharos idöjárás okozta károk miatt visszatörösre könyserölt. Képvetkezö Prjáratára jönius 6-án indult az Otrantö-szorosba. Sikertelen támadást ha vögre egy olasz INDOMITO tápusó rombolás ellen. Május 8-án azonban rá mosolygott a szerencse sikeresen elsőllyesztette az olasz PRINCIPE UMBERTO segödcirkál. Másnap egy ellensöges tengeraltjárán megtorpedözza a felszen hajózá U 5-öt. A torpedás ugyan nem robban fel, de olyan söröölöket okozott, melyek a naszdöt meröölösköptelennö tettök. A naszdöt a HUSZÖR rombolás ös nöhájny vizirepöIQ göp kásöt Cattaröba. A naszdö ebben az öben a javástok után mög három utat tett meg, majd pröbölt vezönyeltök benzimotorjainak kicseröölöre. E mellett öj meröIQ tartályokat, gyorstözelö ágyöt, rädit antennát kapott, valamint a tornyát itöpöttök. A javástok csak 1917 májusában fejezöttek be. U 5 jellegráza az 1916-17-os korszakötöre után

Az U5 tengeraltjárán első meröölösi pröbölt 1917. május 5-ön hajtották vögre. Május 16-án támadási gyakorlatt indult a Fansa-csatornába, ahol valásznöleg belö robbanás, vagy aknára futás hatására elsőllyedt.

Az esemönyeket Muray Prinz Ömár a naszd mösödik tisztje ögy mesélte el:

"A riási robbanás rázta meg a hajót. Hátulról vész-ármöltt be a naszdöba. A levegö állomásra rohantam, hogy sqrö-t levegövel kifövassam a vészballasztot. 72 lögpalackunk volt, kezemet a sok erössen becsavart szelep felsebezte. A hajó lassan emelkedni kezdett. A parancsnok már a toronyban volt ös elrendelte, hogy tömötösk a löket. Hamarosan láttuk, hogy ez lehetetlen. Visszaköltöttem, hogy a dolog nem megy. A parancsnok nem hallotta meg, ezöt felkösztam hozzá ös majd megállt a szöverösem, mert a naszdö ismöt söllyedt, a torony csapöajtaja már csak öt centimöternyre állt ki a vészöl. ös lent a hajóban mög tizenkö ember tartözködött, a többiek a torony csapöajtáján már kiugráltak. A fiök egymás után jöttek ös vetettök magukat a vészbe. Sorra segöttem nekik, mialatt a hajó fara egyre mölyebbre söllyedt. Már a vészben álltam, bekööltöttem a toronylöken, van-e mög odalent valaki? Nem kaptam völaszt. A hajó egöszen megdölt, a vész ájtsapott a torony tetején. Lábam alól kisiklott a hajó, öszni kezdtem ös öreztem, hogy valaki mozog alattam. Lebuktam, megkerestem a fuldököt, felhoztam ös beemeltök a mentöcsönakba. Csak akkor vettök öszre, hogy egy zászláöszunk ös töt emberönk hiányzik! Az U 5 tornya

A tengeraltjárán jönius 23-án sikerölt kiemelni 1918. augusztus 27-ön állötöttök öjra szolgálatba. Hadmqveletekbe többet nem vett öszt. Iskolahajókönt szolgál, ös a háború vögögö. Brioniban állomöszött.

Az U 5 tengeralattjárás a hájboró folyamán egy hajás elsőslyesztett Ás egyet zsákmányul ejtett. A hájboró után Olaszország kapta meg, Ás 1920-ban lebontották.

Az U 6 tengeralattjárás hadmqueletei:

Az U 6 tengeralattjárás a pálai bázisra 1915. Április 17-én érkezett a Cattarásiba. Első Qrjáratára Április 22-én indult. Köt olasz gőzvetkezést, valamint egy vitorlást főtartáztatott, majd Áitvizsgálsuk után tovább engedte azokat. Április 29-én indult kővetkezéstejára, amely során, a Ján-tengerre is eljutott. Ástja során kővetkezéstejára esemény nem történt május 5-én tőrt vissza a bázisra. Á Az U 6 tengeralattjárás egy korabeli kőpeslapon

Rővid Qrjáratok után május 9-én a Plutás a naszdot Spalatásba vontatta, ahonnan Sebenciásba hájzött. Köt hánapon Át ezeken a kőzetápsó vizeken a szigetek kőzet teljes-tett Qrszolgálatot. Innen július 12-én érkezett vissz cattarás bázisra. Tőbb rővidebb utat tett meg, majd nagyjavásra kerőlt, amelyet augusztus 31-én fejeztek be.

Szeptember 7-én Duzzás felé indult. Prjáratára során benzinmájmor hiős-totta meg tőmadásit. A kővetkezéste hánapokban tőbb utat is megtett, de emlőtsre máltás esemény nem történt azokon. Decemberben Áj 3.7 cm-es Á szerelnek a fedőzetre.

1916. február 27-én az U 6 tengeralattjárás Albánia partjai elött cirkőlt. Májnap találkozott az U 15 tengeralattjárással Duzzás elött. Kővetkezéste tejára március 15-én indult el. Köt nap máltva sikertelen tőmadást indított egy Indomito osztályú rombolás ellen, kevőssel ezután lőtevezőbe kerőlt a francia RENAUDIN rombolás (BISSON osztály), amelyet sikeresen elsőslyesztett. Április 3-án a testvérhajással a NOVARA gyorscirkől egyik tejt fedezték. Á Az U 6 toronyán Ás periskópján jő megfigyelhető az Álcázás festés

Májrcius 12-én este hagyta el a cattarás bázisát, Gjenovicot, hogy az Otrantás-szorosban cirkőljön. Májnap reggel az Otrantás zárat vőd Qrhajás hájásba gabalyodott, amelyből nem tudott megszabadulni. A felmerőlt naszdot kő hájás, a EVENING STAR II Ás a DULCIE DORRY tqz aláj vette. Az U 6 fenőkszelepeit a legőnyóg megnyitotta, Ás a naszjd elmerőlt.

A hadmqueletei során nem sikerőlt ellensőges hajás elsőslyesztenie.

Az U 12 tengeralattjárás hadmqueletei:

A hájboró kitőrtősekora tőbbi tengeralattjárással egyőtt a pálai bázison Ájllomászik, Ás a fQ hadi kikőtt vődte November kőzető fedőzeti Ágyő szerelnek a fedőzetre. Pásbás december 7-én érkezett meg Cattarásba, SATELIT torpedásnaszjd vontatta. Itt az U 3 tengeralattjárás vőltotta fel, amely Brioniba indult javásra. Az U 12 december 21-én kifutott, mert ellensőges egysőgeket jeleztek az Adria dőli rőszőn. Valona kőzetőben találkozott francia flottával, amelyek a kőtelőben valás fordulást gyakorolták. A naszjd megtorpedászta a JEAN BART csatahajás, amely ugyan nem sőslyedt el, de a hájboró vőgőig nem sikerőlt Áj Áp-teni. A torpedás tőmadás kővetkezésteben a franciák a monarchia partjai elötti blokődot beszőntették, Ás a hájboró vőgőig csatahajás nem kőldtek az Adriára.

Lerch Egon sorháshadnagy jelentősbőben a kővetkezéste rta: